

Anonimizirana verzija

Prijevod

C-372/22 - 1

Predmet C-372/22

Zahtjev za prethodnu odluku

Datum podnošenja:

9. lipnja 2022.

Sud koji je uputio zahtjev:

tribunal d'arrondissement (Luksemburg)

Datum odluke kojom se upućuje zahtjev:

8. lipnja 2022.

Tužitelj:

CM

Tuženik:

DN

[omissis] **Presuda** [omissis] od 8. lipnja 2022.

[omissis]

Između:

[omissis] **osobe CM**, rođene [omissis] 1979. u [omissis] (Francuska), sa stalnom adresom u [omissis], Luksemburg, [omissis],

žalitelja [omissis],

[omissis] **i:**

[omissis] **osobe DN**, rođene [omissis] 1978. u [omissis] (Francuska), sa stalnom adresom u [omissis] (Francuska), [omissis]

druge stranke u postupku,

[omissis]

POSTUPAK

Uzima se u obzir presuda [omissis] od 1. prosinca 2020., kojom je prekinut postupak dok sudac za obiteljske predmete pri Tribunalu judiciaire de Nanterre (Sud opće nadležnosti u Nanterreu, Francuska) ne odluči o svojoj međunarodnoj mjesnoj nadležnosti [omissis].

[omissis]

Predmet i nastavak rasprava

[omissis] [omissis] [S]udac za obiteljske predmete zakazao je raspravu za 11. svibnja 2022. za izlaganja koja su ograničena na pitanja litispendencije i međunarodne mjesne nadležnosti.

[omissis] Osoba CM zaključuje da međunarodnu mjesnu nadležnost ima tribunal d'arrondissement (Općinski sud, Luksemburg) na temelju članka 9. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o [sudskoj] nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću (u daljnjem tekstu: Uredba (EZ) br. 2201/2003) jer vremenski kriterij nadležnosti iz navedenog članka čini zakonito preseljenje a da pritom datum donošenja odluke nema utjecaj; prema tome, s obzirom na to da se presudom [omissis] od 12. lipnja 2020. [omissis] datum preseljenja utvrdio na 30. kolovoza 2020., [omissis] [prema njezinu mišljenju,] imala je pravo podnijeti zahtjev luksemburškom sucu za obiteljske predmete do 30. studenoga 2020. S obzirom na odluke koje su donesene u Francuskoj, više ne postoji litispendencija na temelju članka 19. Uredbe (EZ) br. 2201/2003. Za razliku od članka 15. navedene uredbe, članak 9. stavak 1. primarno se primjenjuje jer se na njega izričito upućuje u članku 8. Usto, uvjeti iz članka 15. stavka 1. kumulativni su i nisu ispunjeni u ovom slučaju s obzirom na to da je sudac za obiteljske predmete pri tribunalu d'arrondissement (Općinski sud) najprimjereniji za odlučivanje jer poznaje djecu i činjenice iz spisa. Budući da se francuski sud proglasio nenadležnim, u ovom bi slučaju primjena članka 15. predstavljala oblik uskraćivanja sudske zaštite.

[omissis] Osoba DN također smatra da više ne postoji litispendencija s obzirom na francuske odluke koje su donesene. Suprotno tomu, smatra da se članak 15. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 treba primijeniti na ovaj slučaj i izričito izjavljuje da prihvaća prijenos nadležnosti, kao što se to zahtijeva stavkom 2. *in fine* navedenog članka. Tvrdi da su u ovom slučaju ispunjeni svi relevantni kriteriji predviđeni člankom 15. stavkom 3., tako da su francuski sudovi primjereniji za rješavanje predmeta od luksemburških sudova.

Činjenice i okolnosti

Presudom [omissis] od 12. lipnja 2020. sudac za obiteljske predmete odlučio je u pogledu zahtjeva koji su podnijela zajednička maloljetna djeca [omissis] AF i [omissis] BG sljedeće:

„[...] utvrđuje zakoniti domicil i uobičajeno boravište zajedničke maloljetne djece [omissis] AF, rođenog [omissis] 2009., i [omissis] BG, rođene [omissis] 2010., kod [omissis] osobe DN, s učinkom od 31. kolovoza 2020.,

odlučuje [omissis] [da] će osoba CM imati pravo na kontakt i smještaj sa zajedničkom maloljetnom djecom [omissis] AF i [omissis] BG [omissis] u skladu sa sljedećim rješenjima, s učinkom od 31. kolovoza 2020., osim ako se stranke drukčije dogovore:

[omissis] [načini ostvarivanja prava na kontakt]

Ta je presuda postala pravomoćna [omissis].

Podsjeća se na to da je u ovom predmetu, nakon presude [omissis] od 1. prosinca 2020., sudac za obiteljske predmete pri tribunalu d'arrondissement (Općinski sud) odlučio prekinuti postupak, na temelju članka 19. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 i članka 12. Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, dok sudac za obiteljske predmete pri Tribunalu judiciaire de Nanterre (Sud opće nadležnosti u Nanterreu) ne odluči o svojoj međunarodnoj mjesnoj nadležnosti [omissis].

Presudom od 17. rujna 2021. sudac za obiteljske predmete pri Tribunalu judiciaire de Nanterre (Sud opće nadležnosti u Nanterreu), na temelju članaka 8. i 9. Uredbe (EZ) br. 2201/2003, odlučio je sljedeće:

„[...] – 14. listopada 2020., odnosno u roku od tri mjeseca nakon zakonitog preseljenja maloljetne djece, [omissis] osoba CM podnijela je tribunalu d'arrondissement (Općinski sud) zahtjev za izmjenu načina ostvarivanja prava na kontakt i smještaj [omissis]

– ni iz čega ne proizlazi da je [omissis] osoba CM prihvatila nadležnost francuskih sudova.

Slijedom toga, s obzirom na prethodno navedene tekstove, tribunal judiciaire de Nanterre (Sud opće nadležnosti u Nanterreu) nije mjesno nadležan.

[omissis]”.

Presudom od 3. ožujka 2022., Cour d'appel de Versailles (Žalbeni sud u Versaillesu, Francuska) proglasio je „*da ne pokreće postupak povodom [žalbe] koju je podnijela [omissis] osoba DN [omissis]*”.

[omissis]

Obrazloženje odluke

U presudi [omissis] od 12. lipnja 2020. navode se:

- s jedne strane, sljedeći razlozi, koji se temelje na interesu djece [omissis] AF i [omissis] BG za odgođeni učinak promjene zakonitog domicila i uobičajenog boravišta: „*kako bi se djeci omogućilo da završe školsku godinu u Luksemburgu i kako bi se što je manje moguće narušili eventualni planovi koji su već predviđeni za ljetne praznike, valja navesti da će se ta promjena primijeniti s učinkom od 31. kolovoza 2020., dan prije početka školske godine u [omissis] (Francuska)*”;

[omissis]

Na temelju tako priznatog odgođenog učinka zahtjev [omissis] osobe CM koji je tribunal d'arrondissement (Općinski sud) zaprimio 14. listopada 2020., odnosno šest dana nakon zahtjeva koji je podnijela [omissis] osoba DN u Nanterreu (Francuska), doista je podnesen unutar tri mjeseca od stvarnog preseljenja djece, koje je bilo 30. kolovoza 2020., ali i nakon proteka više od četiri mjeseca od donošenja presude [omissis] od 12. lipnja 2020. kojom se *odlučilo* o tom preseljenju, odnosno presude koja je potom postala pravomoćna [omissis].

Sud Europske unije (Sud), na temelju članka 15. Uredbe (EZ) br. 2201/2003, odlučio je sljedeće:

- „*članak 15. stavak 1. Uredbe br. 2201/2003 treba tumačiti na način da: kako bi mogao ocijeniti da je sud druge države članice, s kojom je dijete posebno povezano, primjereniji za rješavanje, nadležni sud države članice mora osigurati da prijenos nadležnosti za rješavanje predmeta na takav sud donosi stvarnu i konkretnu dodanu vrijednost za rješavanje predmeta, uzimajući u obzir osobito postupovna pravila koja se primjenjuju u toj drugoj državi članici; kako bi mogao ocijeniti da je takav prijenos nadležnosti u najboljem interesu djeteta, nadležni sud države članice mora posebice osigurati da taj prijenos neće imati štetan utjecaj na položaj djeteta*” (presuda Suda, 27. listopada 2016., predmet C-428/15);
- „*[č]lanak 15. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim*

sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, kojom se stavlja izvan snage Uredba (EZ) br. 1347/2000, treba tumačiti na način da se ne primjenjuje na situaciju poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, u kojoj su dva suda pred kojima je pokrenut postupak nadležna za rješavanje o meritumu na temelju, redom, članka 12. i članka 8. te uredbe” (presuda Suda, 4. listopada 2018., predmet C-478/17).

U ovom su se slučaju u pogledu osoba [omissis] AF i [omissis] BG kumulativno ispunila četiri relevantna kriterija (s obzirom na to da se peti kriterij, koji se odnosi na „mjere za zaštitu djeteta”, ne primjenjuje u ovom slučaju) predviđena člankom 15. stavkom 3. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 za postojanje posebne povezanosti, iako se njihov tekst razlikuje:

- (a) djeca su nakon preseljenja 31. kolovoza 2020. očito stekla uobičajeno boravište u Francuskoj,
- (b) djeca su u prošlosti već imala uobičajeno boravište u Francuskoj, pri čemu se u tom pogledu u presudi [omissis] od 21. siječnja 2019., donesenoj između stranaka, navodi da su „*obje stranke podrijetlom iz pariške regije i da je obitelj ondje boravila do preseljenja u Luksemburg, do kojeg je za [omissis] osobu CM stvarno došlo 1. srpnja 2015., a za [omissis] osobu DN [omissis] [na] kraju kolovoza 2015.*”,
- (c) oba su djeteta francuski državljani,
- (d) njihova majka, [omissis] osoba DN, ima uobičajeno boravište u Francuskoj.

Osim toga, s obzirom na činjenice u predmetu, sudac za obiteljske predmete pri tribunalu d’arrondissement (Općinski sud) smatra da će svako izvođenje dokaza, koje će vjerojatno trebati provesti, uzimajući u obzir dob djece i činjenicu da je presuda [omissis] od 12. lipnja 2020. donesena prije gotovo dvije godine, zahtijevati primjenu Uredbe (EU) 2020/1783 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. studenoga 2020. o suradnji između sudova država članica u izvođenju dokaza u građanskim ili trgovačkim stvarima (primjenjiva od 1. srpnja 2022.) ili će stvoriti poteškoće povezane sa zemljopisnom udaljenosti (primjerice saslušanje maloljetnika na temelju članka 388-1 codea civil (Građanski zakonik)). Naposljetku, u slučaju da je zahtjev [omissis] osobe CM koji se odnosi na načine ostvarivanja njezina prava na kontakt i smještaj dopušten, francuski sudac za obiteljske predmete primjereniji je za ocjenu činjenične situacije djece koja imaju uobičajeno boravište na francuskom državnom području od 30. kolovoza 2020. i utvrđivanje, po potrebi, relevantnih rješenja u odnosu na društveno uređenje i konkretno ponuđene mogućnosti; stoga je riječ o „*stvarnoj i konkretnoj dodanoj vrijednosti*” kako se navodi u prethodno navedenoj presudi Suda od 27. listopada 2016.

Kako bi se proglasio mjesno nenadležnim, sudac za obiteljske predmete pri Tribunalu judiciaire de Nanterre (Sud opće nadležnosti u Nanterreu) prešutno je, ali nužno smatrao da se primjenjuje članak 9. stavak 1. Uredbe (EZ) br. 2201/2003, čija je primjena predviđena „*iznimno od primjene članka 8.*” iste uredbe, a ne navedeni članak [omissis] [8., u kojem se navodi] načelna nadležnost [omissis] kojoj se, u skladu s presudom Suda od 4. listopada 2018., protivi primjena članka 15., koji glasi „*[i]znimno...*”.

U tako detaljno navedenim uvjetima, u ovom je slučaju riječ o tome da se u svrhu odgovora na tužbene razloge stranaka kako bi se odlučilo o međunarodnoj mjesnoj nadležnosti pojasni odnos članka 9. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 2201/2003 te članka 8. i 15. iste uredbe. Potrebno je još osigurati da supsidijarna nadležnost iz članka 9. stavka 1. Uredbe (EZ) br. 2201/2003, ovisno o slučaju, ne predstavlja, u praksi i na temelju širokog tumačenja, osnovu za sudska razmatranja koja su u potpunosti taktička (kao što su: pojednostavnjenja koja se odnose na potrebne postupovne rokove i uvjete, koji se razlikuju od jedne do druge države članice; primjena kriterija *ad hoc* nadležnosti predviđenog člankom 3. točkom (d) Uredbe Vijeća (EZ) br. 4/2009 od 18. prosinca 2008. o nadležnosti, mjerodavnom pravu, priznavanju i izvršenju sudskih odluka te suradnji u stvarima koje se odnose na obvezu uzdržavanja, koji je u ovom slučaju jedini koji omogućuje da se u tom području utvrdi međunarodna mjesna nadležnost luksemburškog suca za obiteljske predmete).

Stoga valja prekinuti postupak i uputiti Sudu Europske unije pitanja navedena u izreci ovog zahtjeva [omissis].

SLIJEDOM NAVEDENOG:

[omissis] prekida postupak i upućuje Sudu Europske Unije sljedeća pitanja:

1. Primjenjuje li se članak 9. stavak 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću:
 - (a) na zahtjev za izmjenu prava na kontakt u smislu članka 2. točke 10. navedene uredbe koji je podnio nositelj navedenog prava na kontakt na temelju sudske odluke koja je imala odgođeni učinak zbog interesa djece, ali je konačna i postala je pravomoćna, i koja je u državi u kojoj su djeca prethodno imala uobičajeno boravište donesena više od četiri mjeseca prije pokretanja postupka na temelju članka 9. stavka 1.,
 - (b) na način da se njime isključuje načelna nadležnost predviđena člankom 8. navedene uredbe,

iako se u uvodnoj izjavi 12. navedene uredbe navodi da se „*[n]adležnost u predmetima povezanim s roditeljskom odgovornošću, utvrđena ovom*

Uredbom, temelji [...] u svjetlu zaštite interesa djeteta, posebno na kriteriju blizine[; t]o znači da bi u prvome redu trebala biti nadležna država članica u kojoj dijete ima uobičajeno boravište, osim u određenim slučajevima mijenjanja djetetova boravišta [...]?”

2. U slučaju potvrdnog odgovora na prvo pitanje, protivi li se nadležnosti koja na taj način postoji na temelju članka 9. stavka 1. Uredbe Vijeća (EZ) br. 2201/2003 od 27. studenoga 2003. o nadležnosti, priznavanju i izvršenju sudskih odluka u bračnim sporovima i u stvarima povezanim s roditeljskom odgovornošću, predviđenoj „*iznimno od primjene članka 8.*” navedene uredbe, primjena članka 15. iste uredbe, koja se predviđa „*[i]znimno*” i „*ako je to u interesu djeteta*”?

[omissis]

RADNI DOKUMENT